

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2018-1-78
Karar Sayısı : 19-02/2-1
Karar Tarihi : 03.01.2019

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN, Mehmet AYAN,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER: Başak TEKÇAM, Zekeriya TURAN, Yakup GÖKALP

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Techniques Surfaces İstanbul Yüzey İşlem San. ve Tic. A.Ş.
Sanayi Mah. Çetin Sok. No:24 Pendik /İstanbul
Temsilcileri: Av.Şahin ARDIYOK, Av. Armanç CANBEYLİ,
Av. Ramiz ARSLAN
Levent Mah. Büyükdere Cad. River Plaza No:11 Şişli/İSTANBUL

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Hef-Durferrit Gmbh'nin iştiraki olan Techniques Surfaces İstanbul Yüzey İşlem San. ve Tic. A.Ş.'nin nitrasyon grubu içerisinde yer alan nitrasyon tuzları ve nitrasyon rejeneratör tuzları ürünlerinde yıkıcı fiyat uygulamak yoluyla hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Hef-Durferrit Gmbh'nin (HEF-DURFERRIT) nitrasyon tuzu ve nitrasyon tuzu rejeneratörü pazarında hem Türkiye hem de Dünya pazarında hâkim durumda olduğu,
- Techniques Surfaces İstanbul Yüzey İşlem San. ve Tic. A.Ş.'nin (TS İSTANBUL) HEF-DURFERRIT ürünlerini hem yurt içinde sattığı, hem de bu ürünlerin kullanıcısı olduğu,
- (.....),
- (.....) HEF-DURFERRIT'in kademeli olarak fiyat düşürmesi sonucunda nitrasyon tuzunun (.....) Euro/kg karşılığı Türk Lirası'na kadar gerilediği,
- 2014 yılının sonuna kadar HEF-DURFERRIT'in Türkiye distribütörlüğünü yapan Göktem Kimya ve Metalurji Tic. Ltd. Şti.'nin (GÖKTEM) o tarihlerde nitrasyon tuzunu ortalama (.....) Euro/kg'dan Almanya'dan ithal ettiğinin bilindiği,
- (.....) tarihinde (.....) faaliyette bulunan (.....) başvuru sahibinden fiyat teklifi istediği, ancak HEF-DURFERRIT'in sürekli fiyat kırmak suretiyle iş yapmalarını zorlaştırdığı ve (.....) Euro/kg teklif verilmesine rağmen (.....) ürün satın almadığı,
- (.....) Euro/kg çıkışlı ürünün nakliye, ithalat, işletme giderleri ve makul kar marjı göz önünde bulundurulduğunda ortalama satış fiyatı olan (.....) Euro/kg'nin zararına satış olarak değerlendirilebileceği,
- HEF-DURFERRIT'in hakim durumunu kullanarak rekabete zarar verecek hareketlerinin incelenmesi gerektiği

hususları ifade edilmiş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) kapsamında gerekli işlemin yapılması talep edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 23.10.2018 tarih ve 7700 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 07.11.2018 tarih ve 2018-1-78/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 15.11.2018 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 18-43/688-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bu karar uyarınca düzenlenen 25.12.2018 tarih ve 2018-1-78/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; dosya konusu iddialara ilişkin olarak hakkında önaraştırma yapılan teşebbüse yönelik 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Techniques Surfaces İstanbul Yüzey İşlem San. ve Tic. A.Ş. (TS İSTANBUL)

- (5) 18.10.2012 tarih ve 8177 sayılı Ticari Sicil Gazetesi'ne göre TS İSTANBUL şirketinin kurucusu Techniques Surfaces Holding olup, merkezi Fransa'da bulunmaktadır. Techniques Surfaces Holding ile Almanya merkezli HEF-DURFERRIT ise merkezi Fransa'da olan HEF Group'un (HEF Grubu) iştirakleridir.
- (6) HEF Grubu, yüzey işleme alanında, nitrasyon/nitrüleme tuz banyosu teknolojilerinin gelişimi, plazma vakum kaplama ve çeşitli materyallerin yüzey özelliklerine ve yüzey sürtünme bilimleri konusunda Ar-Ge faaliyetleri yürüten, plazma vakumu çöküntü makinaları ve tuz banyosu nitrasyon hatları gibi yüzey işleme ekipmanı konusunda faaliyet gösteren bir kuruluştur.
- (7) 2001 yılında siyanür bazlı ürünler kullanan HEF-DURFERRIT'i bünyesine katan ve 23 ülkede faaliyeti bulunan HEF Grubu, Türkiye'de faaliyetlerini tüm hisselerine sahip olduğu TS İSTANBUL aracılığıyla yürütmekte olup, TS İSTANBUL'un 2017 cirosu HEF Grubun tüm Dünya cirosunun %(.....)'ini oluşturmaktadır.
- (8) TS İSTANBUL, Türkiye pazarında esasen iki ana faaliyet yürütmektedir. Bunlardan ilki nitrasyon ile ilişkili olarak metal parçaların yüzey işleme işlerine özgülenmiş kimyasalların doğrudan satımı faaliyeti iken, ikincisi bu kimyasalları kullanarak metallerin yüzeylerine termokimyasal işleminin uygulanma hizmetidir. TS İSTANBUL, kendi bünyesinde herhangi bir üretim faaliyeti yürütmemekte ve tüm ürünlerini münhasır olarak HEF Grubu'ndan tedarik etmektedir.

I.2. Sektöre İlişkin Bilgiler

- (9) Şikayet konusu ürünleri oluşturan nitrasyon tuzu ve nitrasyon tuzu rejeneratörleri metal ve alaşım gibi malzemelerin mikro yapılarını değiştirerek yüzey sertliği, sıcaklık direnci, süreklilik, dayanıklılık vb. özelliklerini geliştirerek parçaların servis ömrünü artırmayı sağlayan yüzey sertleştirme işlemlerinden biri olan tuz banyosu nitrasyonu işleminde kullanılan kimyasal ürünlerdir. Nitrasyon işlemi temel olarak üç ana başlık altında sınıflandırılabilir: çeşitli teknolojiler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Bu üç yöntemden ilki şikayet konusunu da oluşturan ürünlerin kullanıldığı tuz banyosu nitrasyonu, ikincisi gaz nitrasyonu ve üçüncüsü plazma nitrasyonudur. Nitrasyon alanında gaz nitrasyonu teknolojisi, en yaygın kullanılan teknoloji olsa da tuz banyosu nitrasyonu teknolojilerinin daha uygun maliyetlerle uygulanabilmesi nedeniyle son yıllarda yaygınlığı artma eğilimindedir. Dünya pazarında tuz banyosu nitrasyonu alanında pazarda çeşitli fiyat/kalite performanslarına sahip ARCOR, TENIFER, QPQ, MELONITE veya TUFFTRIDE gibi farklı teknolojiler kullanılmaktadır.

- (10) Nitrasyon kimyasalları, baz tuzlar, rejeneratör tuzları ve oksitleme tuzları olmak üzere üç çeşit tuz grubunu kapsamaktadır. Baz tuzları nitrasyon kaplarını doldurmak için kullanılmakta ve erimeyi takiben nitrasyon işlemini gerçekleştirmek için ürünlerin içine daldırılacağı bir banyo meydana getirirken; rejenerasyon tuzları nitrasyon işlemi sırasında kimyasal dengede sapma görülmesi halinde banyonun ilk kimyasal dengeye dönecek şekilde sıfırlanması amacıyla kullanılmaktadır. Açıklanan bu nitrasyon işlemini takiben ilave bir oksitleme işleminin yapılması mümkün olup, bu işlem ise ikinci bir banyoda oksitleme tuzlarının kullanılmasıyla gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla, nitrasyon işlemi kapsamında sayılabilecek bir işlem olmakla birlikte, oksitlemenin talep halinde gerçekleştirilen isteğe bağlı bir işlem olduğunun da belirtilmesi gerekmektedir.
- (11) Tuz banyosu nitrasyonu alanında Dünya genelinde Fransa merkezli HEF Grubu, İngiltere merkezli Petrofer UK Plc. (PETROFER), Japonya merkezli Parker Turtec Inc., Çin merkezli Wuhan Material Industry Design & Research Institute Co. Ltd. ile Hindistan, Brezilya ve Kore gibi ülkelerde bulunan yerel oyuncular olmak üzere on ile on beş arasında oyuncu faaliyet göstermektedir. Türkiye pazarında ise tuz banyosu nitrasyon işlemleri TS İSTANBUL ve PETROFER gibi yerel distribütörler tarafından sunulmaktadır. Bunun yanı sıra, Çin ve Hindistan menşeli tedarikçiler de Türkiye pazarında satış yapmakta ancak yerel olarak herhangi bir teknik destek sağlamamaktadırlar. İncelenen teşebbüs tarafından Türkiye’de nitrasyon tuzu ürünlerini üreten tek firmanın ORION Isı Teknoloji Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (ORION) olduğu belirtilmiştir.

I.3. İlgili Pazar

I.3.1. İlgili Ürün Pazarı

- (12) İncelemeye konu olan nitrasyon işlemi, temel olarak metallerin yüzeylerine uygulanan yüzey sertleştirme işlemi olarak tanımlanabilecek olup, metal parçaların sertlik, aşınma, dayanıklılık, sürtünme, kayganlık ve korozyon dayanıklılığı gibi özelliklerinin geliştirilmesi için gerçekleştirilmektedir. Nitrasyon işlemi, genel olarak mekanik aksamda kullanılan, sürtünmeye ve yıpranmaya maruz kalabilecek tüm demir ve alaşımlı parçaları kapsayacak şekilde yaygın bir biçimde uygulanmaktadır. Motor valfleri, krank şaftları, rulman yuvaları, burçlar, pinler, kalıplar ve dişli kılavuzları bu parçalara örnek olarak verilebilecektir. Dolayısıyla, bu işlem çoğunlukla otomotiv sanayine, imalat aletleri sanayine ve silah sanayine yöneliktir.
- (13) Yukarıda da belirtildiği üzere nitrasyon işlemi, tuz banyosu nitrasyonu, gaz nitrasyonu ve plazma nitrasyonu olmak üzere üç farklı yöntem ile gerçekleştirilebilmektedir. Bununla birlikte, her bir yöntemin farklı türdeki metallere farklı seviyede direnç, sertlik ve dayanıklılık kattığı; yatırım ve uygulama maliyetlerinin de söz konusu yöntemler açısından farklılıklar gösterdiği anlaşılmaktadır. Gerek TS İSTANBUL ve başvuru sahibi gerekse yüzey nitrasyon işlemi hizmeti sağlayan teşebbüslerce sunulan belgelerde;
- Yüzey kaplama işlemi konusunda tesisin kurulumundan önce yaptıkları pazar araştırmasında en makul yöntemin tuzlama yöntemi olduğu, gaz yönteminin kurulum maliyetlerinin 250 bin Euro olduğu ve kendilerinin tuzlama yöntemi tesisini bu değerinde birine kurdukları, kurulum maliyeti yanı sıra gaz yöntemiyle uygulanan yüzey kaplama işleminin 12 saat gibi uzun bir sürede tamamlandığı ve ürünlerin dayanıklılığının düşük, korozyonlanmanın ise yüksek olduğu,
 - Yüzey kaplama işleminin sektörde gazlama yöntemiyle de yapılabildiği, fakat bu yönteminin işlem süresinin oldukça uzun sürdüğü,

- Tuz banyosu ile yüzey kaplama tesisinin kurulum maliyetinin gaz nitrasyonu yüzey kaplama tesisinin kurulum maliyetinin beşte biri olduğu, kendilerinin gaz nitrasyon tesislerinin bulunduğu, tüm yüzey kaplama süreçlerinin aynı sonucu verse de ürün kalitesi ve uygulama şekillerinde, kullanılan kimyasallarda büyük farklılıklar olduğu, gaz nitrasyon işleminde amonyak ve azot gazlama ile metalin yüzeyinde kaplama oluştururken, plazma yönteminde amonyağın yüksek elektrik altında uygulanması ile yüzey kaplama işlemi yapıldığı, tuz banyosu ile yapılan yöntemde ise yüksek ısıya dayanıklı bir potada eritilen tuzun sıvılaştırılarak metallere uygulandığı, kullanılan nitrasyon tuzlarının gazlama (vakum) ve plazma nitrasyonunda kullanılamayacağı,
- Nitrasyon işlemi gaz ve plazma fırınlarında da yapılabildiği ancak bu fırınların yatırım maliyetinin çok yüksek oluşu, işlem süresinin uzunluğu, fırının alındığı firmaya bağlı olarak yüzey kalitesi ve genelde tek tip ürünün bir şarja yüklenebilmesi gibi problemler içerdiği, fırın kullanımının ayrıca eğitilmiş işgücü ihtiyacı da içerdiğinden her firma tarafından tercih edilmediği,
- Tuz banyosu uygulaması için gerekli ortalama yatırım tutarı tuz eritme potasının ve fırınların büyüklüğüne bağlı olarak 120.000-200.000 TL arasında iken, kapasitesine bağlı olarak bir gaz ya da plazma fırının kurulum maliyetinin ise ortalama 200.000 Euro'dan başladığı

ifadeleri yer almaktadır.

- (14) Öte yandan, dosya kapsamında yıkıcı fiyatlama iddialarına konu olan nitrasyon tuzu ve nitrasyon tuzu rejeneratörü, yalnızca tuz banyosu nitrasyonunda kullanılmakta olup, gaz nitrasyonu veya plazma nitrasyonu işlemlerinde kullanılmamaktadır. Bir diğer deyişle, üç nitrasyon teknolojisi birbirlerini ikame edebilecek şekilde kullanılabilirken, nitrasyon tuz banyosu işleminde kullanılan nitrasyon tuzlarının, gaz nitrasyonu işleminde kullanılan nitrasyon gazlarının yerine kullanılmaları mümkün değildir. Tüm bu hususlar dikkate alındığında, ilgili ürün pazarı baz tuzlar, rejeneratör tuzları ve oksitlenme tuzlarından oluşan "tuz banyosu nitrasyonu işleminde kullanılan tuzlar" olarak tanımlanmıştır.

I.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (15) Mevcut dosya kapsamında, tuz banyosu nitrasyonu işleminde kullanılan tuz ürünlerinin, pazar koşulları bakımından ülkenin tamamında homojen özelliklere sahip olması ve önemli değişiklik göstermemesi nedeniyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

I.4. Öneri Sürecinde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

I.4.1. TS İSTANBUL'da Yapılan Yerde İncelemede Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (16) Öneri kapsamında 28.11.2018 tarihinde TS İSTANBUL'da yapılan yerde incelemede elde edilen belgelerin şikayet konusu açısından önem arz eden bölümlerine aşağıda yer verilmiştir¹.
- (17) 11.02.2016 tarihli HEF-DURFERRIT Türkiye Genel Müdürü tarafından (.....)'a yapılan ziyaret sonucunda hazırlanan "Ziyaret Raporu"nda aşağıdaki hususlar yer almaktadır:
- "... Müşteri Nitrokarbürleme banyosu için Petrofer Tuzunu kullanıyor. Ayrıca müşteri bizim ve (.....) Bey'in yeni şirketi ORION'un farkında. Müşteriye teknik farklılıklarımızı ve servis avantajlarımızı izah ettik.*

¹ Yerde incelemede elde edilen belgelere ilişkin çeviri raportörlerce gerçekleştirilmiştir.

Toplantının sonunda başlangıç olarak TF1 için (.....) Kg (.....) €/Kg ve REG1 için (.....) Kg (.....) €/Kg şeklinde anlaştık. Ödeme süresi (.....) gündür ve nakliye dâhildir...”

- (18) 08.03.2018 tarihli HEF-DURFERRIT Türkiye Genel Müdürü tarafından (.....)'a yapılan ziyaret sonucunda hazırlanan “Ziyaret Raporunda” aşağıdaki hususlara yer verilmiştir:

“... Şirket sahibinin (.....) Bey’le arasında bazı bağlantılar bulunduğundan geçen yıl ORION’a geçmeye karar verdiler...”

- (19) 11.02.2016 tarihli HEF-DURFERRIT Türkiye Genel Müdürü tarafından (.....)'ye yapılan ziyaret sonucunda hazırlanan “Ziyaret Raporunda” aşağıdaki hususlar yer almaktadır:

“... Akalin Isıl İşlem ORION’un tuzlarını geçen yıl kullanmaya başlamıştı. Ancak onların düşüncelerini değiştirerek tekrar Tenifer kullanmalarını sağladık ve ayrıca ürünümüz olan AS140’ı geçen yıldan beri kullanıyorlar...”

- (20) 04.05.2018 tarihli HEF-DURFERRIT Türkiye Genel Müdürü tarafından (.....)'e yapılan ziyaret sonucunda hazırlanan “Ziyaret Raporunda” aşağıdaki hususlar yer almaktadır:

“...İlk ziyaretlerinden sonra bizden Arcor tuzları için fiyat istediler. Ancak aynı zamanda içeriğinde Lityum olmayan tuzlarla nitrokarbürleme işlemi için ORION’dan da fiyat aldılar. Sonuç olarak, bizim ürünlerle karşılaştırıldığında fiyat farklılıkları oldukça yüksekti. Bu yüzden müşteriler ORION tuzlarını tercih etmeye karar verdi. (.....) Bey ((.....)) bu şirkette birkaç ay önce çalışmaya başladı... Ziyaretimiz sırasında benden fiyat teklifi istediler...”

Onlara (.....) gün vadeli olarak (.....) fiyat teklifi sundum. Fiyatların 90 gün vadeli olarak kabul edilemeyeceğini 160 gün vadeli olarak sunulmasını istediler. Ayrıca ORION’dan baz tuzları nakit (.....)’den aldıklarını söylediler...”

- (21) 06.04.2018 tarihli HEF-DURFERRIT Türkiye Genel Müdürü tarafından (.....)'e yapılan ziyaret sonucunda hazırlanan Ziyaret Raporunda şu ifadeler bulunmaktadır:

“... Genel işlem maliyetlerini düşürmek için 6 ay önce TF1 banyosuna başlamıştık. Şimdi de bu ay için AB1 banyosuna başlamayı düşünüyoruz. Elimizde AB1-A stoğu var ve gelecek hafta eritmeye başlayacağız. AB1-A fiyatı onlara özel olarak (.....) €/Kg olacak ve AB1 fiyatı (.....) €/Kg olacak. En azından CR8.3 ve OX1-2 için fiyatları 2018 yılının sonuna kadar sabit tutmaya çalışacağız.

Büyük ihtimalle ORION fiyatlarını daha aşağıya çekecektir...”

- (22) 11.10.2018 tarihinde HEF-DURFERRIT Türkiye Genel Müdürü tarafından (.....)'e gönderilen “Some Important News From Market” konu başlıklı e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

“...(.....).”

I.4.2. Müşterilerle Yapılan Görüşmelerde Elde Edilen Bilgiler

- (23) Dosya konusu hakkında daha ayrıntılı bilgi almak adına müşteri konumundaki bazı teşebbüslerin yetkilileriyle yapılan telefon görüşmelerinde aşağıdaki bilgiler elde edilmiştir.

- (24) (.....) müşterisi (.....)'nin Arge departmanında çalışan (.....) ile yapılan telefon görüşmesinde, şirketin mobilya aksesuarları alanında faaliyet gösterdiği, yüzey kaplama işlemi konusunda kendi uygulama tesislerinin bulunduğu, tesiste kullanılacak tuz grubu ürünlerini (.....) satın aldıkları, (.....) fiyatlarının sektörde en uygun fiyatlardan biri olduğu, tesisin kurulumundan önce yaptıkları pazar araştırmasında en

makul yöntemin tuzlama yöntemi olduğu, gaz yönteminin kurulum maliyetlerinin 250 bin Euro olduğu ve kendilerinin tuzlama yöntemi tesisini bu değerinde birine kurdukları, kurulum maliyeti yanı sıra gazlama yöntemiyle uygulanan yüzey kaplama işleminin 12 saat gibi uzun bir sürede tamamlandığı ve ürünlerin dayanıklılığının düşük, korozyonlanmanın ise yüksek olduğu, Bursa ve Kayseri’de gazlama yöntemiyle yüzey kaplama işlemini tercih edip pişman olan firmaların olduğu ifade edilmiştir.

- (25) (.....)’nin ((.....)) teknik personeli ile yapılan telefon görüşmesinde firmanın takım çeliği kaplama işi yaptığı, kendi yüzey kaplama tesislerinde sadece başka müşterilerin çelikleri için yüzey kaplama hizmeti verdikleri, tesiste kullanılan tuzlama ürünlerini (.....) satın aldıkları, bu firmayı tercih etmelerinin tuzların sarfiyatının az olmasından kaynaklandığı, bu firmanın fiyatlarının sektördeki diğer tuzlardan daha pahalı olduğu, ancak kalitesinin daha iyi olduğu, ürünleri sene başında anlaştıkları kur üzerinden yıl boyunca Euro üzerinden satın aldıkları, yüzey kaplama işleminin sektörde gazlama (vakum) yöntemiyle de yapılabildiği fakat vakum yönteminin işlem süresinin oldukça uzun olduğu, vakum işleminde tuz kullanılmadığı, elektroliz ile ısıtma, azot ile soğutma işlemi uygulanarak yüzey kaplama işlemi yapıldığı ifade edilmiştir.
- (26) (.....)’nin satın alma sorumlusu ve üretim sorumlusu ile yapılan telefon görüşmesinde, tuzların termokimyasal süreçlerde kullanıldığı, nitrat tuzlarının satın alındığı (.....) firmasını, fiyatlarının uygun olması ve kalitesinin diğer ürünlerle aynı olması nedeniyle tercih ettikleri, kullanılan tuzların ikamesi olabilecek ürünlerin piyasada bulunmadığı, gazlama ve plazma ile yapılan nitrüleme işlemiyle ilgili ise bilgilerinin olmadığı ifade edilmiştir.
- (27) (.....) müşterisi (.....)’nin bir çalışanı ile yapılan görüşmede, nitrasyon işleminin metallerde tabaka oluşturmak için azot emdirme işlemi olduğu, azot emdirme uygulamasının gazlama ve plazma (iyot) işlemi ile de yapılabildiği, uygulanan azot emdirme işlemlerinde kullanılan kimyasalların birbirinden farklı olduğu, tüm yöntemlerin amacının yüzey sertleştirme olsa da ürünlerin derinlik dayanıklılığının farklılık gösterdiği, uygulama sürelerinin de farklı olduğu, gazlama ile azot yedirmenin 18 saat gibi bir sürede tamamlandığı, bu sürenin tuzlama yönteminde üç saat olduğu, kullanılan tuzların maliyetleri hakkında yeterince bilgisi olmadığı fakat dışa bağımlı oldukları, ayrıca her bir yüzey kaplama sürecinin altyapısının farklı olduğu ve alt yapı kurulumunda maliyetlerin önemli olduğu ifade edilmiştir.
- (28) Gazlama nitrasyonu yöntemi kullanan (.....) sahibi ile yapılan telefon görüşmesinde, tuz banyosu ile yüzey kaplama tesisinin kurulum maliyetinin gaz (vakum) nitrasyonu yüzey kaplama tesisinin kurulum maliyetinin beşte biri olduğu, kendilerinin gaz nitrasyon tesislerinin bulunduğu, tüm yüzey kaplama süreçlerinin aynı sonucu verse de ürün kalitesi ve uygulama şekillerinde, kullanılan kimyasallarda büyük farklılıklar olduğu, gaz nitrasyon işleminde amonyak ve azot gazlama ile metalin yüzeyinde kaplama oluştururken, plazma yönteminde amonyağın yüksek elektrik altında uygulanması ile yüzey kaplama işlemi yapıldığı, tuz banyosu ile yapılan yöntemde ise yüksek ısıya dayanıklı bir potada eritilen tuzun sıvılaştırılarak metallere uygulandığı, kullanılan nitrasyon tuzlarının gazlama (vakum) ve plazma nitrasyonunda kullanılamayacağı ifade edilmiştir.

I.5. Değerlendirme

- (29) 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesinde, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile

kötüye kullanması yasaklanmakta ve aynı maddenin ikinci fıkrasında örnek niteliğinde bazı kötüye kullanma halleri sayılmaktadır.

- (30) Bu çerçevede, yukarıda yer verilen TS İSTANBUL'un yıkıcı fiyatlama yoluyla hakim durumunu kötüye kullandığı şeklindeki başvuru konusu iddialar Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilebilecektir. Söz konusu iddialar dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlal edilip edilmediği bakımından yapılacak değerlendirmede, şikâyete konu teşebbüsün hâkim durumda olup olmadığının ve bu teşebbüsün şikâyete konu davranışlarının kötüye kullanma niteliğinde olup olmadığının analiz edilmesi gerekmektedir. Sözü edilen iki kriterden herhangi birisinin bulunmaması durumunda 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlalden bahsedilememektedir. Bu noktadan hareketle, mevcut olay bakımından, öncelikle şikâyete konu eylemin hâkim durumu kötüye kullanma davranışı teşkil edip etmediği incelenmiştir.
- (31) Hakim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Kötüye Kullanma Niteliğindeki Davranışlarının Değerlendirilmesine İlişkin Kılavuz'da (Kılavuz) yıkıcı fiyat, "*hâkim durumdaki bir teşebbüsün pazar gücünü korumak veya artırmak üzere mevcut veya potansiyel rakiplerinden birini veya daha fazlasını piyasa dışına çıkarmak, disipline etmek ya da diğer biçimlerle rakibin rekabetçi davranışını engellemek için kısa vadede maliyetinin altında satış fiyatı belirleyerek zarar etmeyi göze aldığı (feragatte bulunduğu) rekabet karşıtı bir fiyatlama stratejisi*" olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda yıkıcı fiyatın rekabet hukuku anlamında bir ihlal oluşturması için;
- hakim durumdaki bir teşebbüs tarafından gerçekleştirilmesi,
 - teşebbüsün kısa vadede maliyet altı satış fiyatları ile zarar etmeyi göze alması (feragatte bulunması),
 - eşit etkinlikteki bir rakibe piyasanın kapanmasının muhtemel olması gerekmektedir.
- (32) Kılavuz'a göre, hakim durumdaki teşebbüsün incelenen davranışı açısından uyguladığı fiyat ile katlandığı maliyetinin karşılaştırıldığı yıkıcı fiyat analizinde, incelenen davranış sonucunda eşit etkinlikteki bir rakibe piyasanın kapanmasının muhtemel olup olmadığının araştırılması esastır². Bu çerçevede yıkıcı fiyat değerlendirmesinde, Avrupa Birliği (AB) uygulamasında kabul edilen anlayışa³ benzer bir şekilde, fiyatların maliyet altında kalması durumunda otomatik olarak rekabetçi anlamda bir zararın ortaya çıkacağı sonucuna ulaşılmamakta, rekabet karşıtı piyasa kapanmasının muhtemel olup olmadığının da incelenmesi gerektiği kabul edilmektedir.
- (33) Yıkıcı fiyatlama analizinde asıl olan incelenen teşebbüsün fiyatlama davranışı ile kısa dönemde feragatte bulunup bulunmadığının, bir başka deyişle kaçınabileceği halde zarara katlanıp katlanmadığının tespit edilmesidir. Kılavuz'da teşebbüsün feragatte bulunup bulunmadığına dair analizde esas alınmak üzere ortalama kaçınılabilir maliyet (OKM)⁴ ölçütünün esas alınabileceği belirtilmiştir. Bu çerçevede, hakim durumdaki bir teşebbüsün, üretiminin tamamı veya bir kısmı için OKM'nin altında bir fiyat uygulaması halinde, söz konusu üretimi gerçekleştirilmeyerek kaçınabileceği bir zarara katlandığı ve kısa vadede feragatte bulunduğu kabul edilmektedir.

² Kılavuz, para.51

³ Bkz. Guidance on the Commission's Enforcement Priorities in Applying Article 82 of the EC Treaty to Abusive Exclusionary Conduct by Dominant Undertakings, OJ C 45, 24.2.2009, s. 7–20.

⁴ Kılavuz'da OKM, bir teşebbüsün belirli miktardaki bir çıktıyı üretmemesi halinde katlanmayacağı veya tasarruf edeceği maliyetler olarak tanımlanmaktadır.

- (34) Bununla birlikte, Avrupa Birliği uygulamaları kapsamında yıkıcı fiyatlama değerlendirmelerine emsal teşkil eden AB Adalet Divanının AKZO kararında⁵, hâkim durumdaki teşebbüs tarafından uygulanan fiyat ortalama değişken maliyetin (ODM) altında ise bu uygulama ihlal olarak kabul edilmiş ve yıkıcı fiyata ilişkin üst sınır ortalama toplam maliyet (OTM) olarak belirlenmiştir. ODM ile OTM arasındaki fiyatın ise hâkim durumdaki teşebbüsün rakibi dışlama niyetinin ortaya konulması halinde ihlal niteliği taşıyacağı değerlendirilmiştir. Rekabet Kurulunun HABAŞ⁶, İSBAK⁷ ve Coca-Cola⁸ kararlarında da AKZO testinin uygulandığı görölmektedir. Her ne kadar ilerleyen dönemde gerek AB uygulamalarında gerekse Kurul kararlarında yıkıcı fiyatlamada kullanılan maliyet ölçütü farklılaşmış ve yapılan değerlendirmelerde OKM ve uzun dönem artan maliyet (UDOAM) dikkate alınmaya başlamış olsa da, mevcut dosya kapsamında yıkıcı fiyatlama iddialarına yönelik analizin ilk adımı olarak şikayete konu olan TS İSTANBUL'un nitrasyon tuzu ve nitrasyon rejeneratör tuzlarının birim satış fiyatları (SF) ile OTM'leri karşılaştırılmış ve SF'nin OTM'nin üstünde olmasının tespiti halinde yıkıcı fiyatlama iddialarının reddedilebileceği değerlendirilmiştir.
- (35) TS İSTANBUL'un satışını gerçekleştirdiği ürünler içinde yıkıcı fiyatlama iddialarına konu olan ürünler ile başvuru sahibinin muadil ürünlerine aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 1: Dosya Kapsamında İncelenen Nitrasyon Tuzları

Sistem/Ürün	HEF-DURFERRIT	
	Tenifer, Melonit, QPQ, Tufftride	Arcor
Nitrasyon baz tuzu	TF 1	CR 8
Nitrasyon rejeneratör tuzu	REG 1	CR REG
Kaynak: 10.12.2018 tarih ve 8742 sayılı cevabi yazı		

- (36) TS İSTANBUL tarafından satışı gerçekleştirilen nitrasyon baz tuzları TF-1 ve CR8 ile nitrasyon rejeneratör tuzları REG-1 ve CR9⁹ ürünlerine ait Ocak-2015 ile Ekim-2018 tarihleri arasında birim fiyat (KDV hariç) ve ortalama toplam maliyetlere aşağıdaki grafiklerde yer verilmektedir.

Grafik 1: TF 1 Ortalama Aylık Birim Satış Fiyatı ile Aylık OTM (Ocak 2015-Ekim 2018)

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: 10.12.2018 tarih ve 18748 sayılı cevabi yazının ekinde sunulan veriler.

Grafik 2: REG 1 Ortalama Aylık Birim Satış Fiyatı ile Aylık OTM (Ocak 2015-Ekim 2018)

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: 10.12.2018 tarih ve 18748 sayılı cevabi yazının ekinde sunulan veriler.

⁵ AKZO Chemie BV v. Commission (1991) EC I-3359.

⁶ 06-66/887-256 sayılı karar.

⁷ 06-35/444-116 sayılı karar.

⁸ 04-07/75-18 sayılı karar.

⁹ TF 1 ve REG 1 teşebbüsün kullandığı kısaltmalar olup, firmadan firmaya değişiklik göstermektedir.

19-02/2-1

Grafik 3: CR 8 Ortalama Aylık Birim Satış Fiyatı ile Aylık OTM (Ocak 2015-Ekim 2018)

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: 10.12.2018 tarih ve 18748 sayılı cevabi yazının ekinde sunulan veriler.

Grafik 4: CR REG Ortalama Aylık Birim Satış Fiyatı ile Aylık OTM (Ocak 2015-Ekim 2018)

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: 10.12.2018 tarih ve 18748 sayılı cevabi yazının ekinde sunulan veriler.

- (37) Grafik 1-4'ten görüldüğü üzere Ocak 2015 ve Ekim 2018 tarihlerini kapsayan dönem içerisinde TS İSTANBUL'un TF 1, REG 1, CR8 ve CR9 ürünlerinin KDV hariç satış fiyatları OTM'nin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu doğrultuda, dosya kapsamında iddia edilen şekilde bir yıkıcı fiyatlandırma uygulamasından bahsedilemeyeceği görülmektedir. Bununla birlikte, satış fiyatı ve OTM'nin kıyaslanmasına dayalı yapılan bu analize ek olarak yıkıcı fiyatlandırma iddiasına konu olan TS İSTANBUL'un ürünlerinin satış fiyatları ile başvuru sahibinin muadil ürünlerinin satış fiyatlarının karşılaştırılması da yapılmıştır:

Grafik 5: Nitrasyon Baz Tuzları Satış Fiyatlarının Karşılaştırması (Ocak 2015 - Ekim 2018)

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: 10.12.2018 tarih ve 8742 sayılı ve 10.12.2018 tarih ve 18748 sayılı cevabi yazılar

Grafik 6: Nitrasyon Tuz Rejeneratörleri Satış Fiyatlarının Karşılaştırması (Ocak 2015-Ekim 2018)

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: 10.12.2018 tarih ve 8742 sayılı ve 10.12.2018 tarih ve 18748 sayılı cevabi yazılar

- (38) Grafik 5 ve 6'dan görüldüğü üzere TS İSTANBUL'un TF1 ve CR8 ile REG 1 ve CR REG ürünleri, başvuru sahibi tarafından satışı gerçekleştirilen ürünlere kıyasla daha yüksek fiyatlara satılmaktadır. Dolayısıyla, başvuru kapsamında TS İSTANBUL'un sürekli fiyat kırarak ve daha düşük fiyat tekliflerinde bulunarak başvuru sahibinin faaliyetlerini zorlaştırdığı yönündeki iddia doğrulanmamaktadır. Nitekim yerinde incelemede elde edilen belgeler içinde yer alan TS İSTANBUL'un müşteri ziyaret raporlarındaki ifadeler de TS İSTANBUL'a kıyasla daha düşük seviyelerde fiyat teklifleri veren firmaların bulunduğunu ve TS İSTANBUL'un portföyünde bulunan müşterilerin bazılarının söz konusu fiyat rekabeti sonucunda rakip firmalardan ürün almaya başladığını göstermektedir.

- (39) Öte yandan, başvuruda (.....) HEF-DURFERRIT'in kademeli olarak fiyat düşürdüğü ve nitrasyon tuzu fiyatlarının 5 Euro/kg'a kadar gerilediği iddia edilmektedir. Söz konusu iddia kapsamında incelenen teşebbüsün 2015 Ocak ile 2018 Ekim dönemine ait satış fiyatlarına bakıldığında, gerçekleştirilen satışlarda verilen en düşük fiyatların (KDV hariç) TF 1 için (.....) Euro/kg, REG 1 için (.....) Euro/kg, CR 8 için (.....) Euro/kg ve CR REG için (.....) Euro/kg olduğu görülmektedir. Başvuru sahibi tarafından dile getirilen bir diğer husus ise (.....) fiyat teklifi verilmesine rağmen HEF-DURFERRIT'in sürekli fiyat kırması sebebiyle bu müşteriye satış gerçekleştirilememesidir. Dosya kapsamında alınan bilgi ve belgeler incelendiğinde, TS İSTANBUL yahut HEFF-DURFERRIT tarafından 2018'in ilk 10 ayı içerisinde (.....) herhangi bir satış gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, söz konusu iki iddianın da dosya kapsamındaki tespit ve bulgularla desteklenmediği anlaşılmaktadır.
- (40) Yukarıda yer verilen incelemeler doğrultusunda TS İSTANBUL'un yıkıcı fiyatlama yaptığına ilişkin bir bulgunun ortaya çıkmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, şikâyetle belirtildiği üzere TS İSTANBUL'un yıkıcı fiyat stratejisi sonucu başvuru sahibinin faaliyetlerinin zorlaştırıldığı ve piyasa dışına itilip itilmediğine ilişkin olarak başvuru sahibinin satış miktarlarına ayrıntılı bakılmış ve satışlarında artış gözlemlenmiştir. Bu çerçevede, iddia edildiği gibi başvuru sahibinin Türkiye piyasasından çıktığına dair bir bulguya ulaşılmamıştır.
- (41) Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde, TS İSTANBUL hakkında, yıkıcı fiyatlama yoluyla hakim durumunu kötüye kullandığı iddialarına ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (42) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikâyetin reddi ile soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.